

B. Götzl, Ljubljana

Mestni trg št. 19. — Stari trg št. 8.

vijo stavbišč splošno koristnim stavbnim organizacijam v last ali pa v dedno stavbno pravico ustanovitvi občinskih fondov za stanovanjsko oskrbo, z dovoljenjem kredita in s popuščanjem občinskih doklad na splošnosti koristne stanovanjske zgradbe. Obžaluje, da so se občinska zastopstva vsled zastaralih volilnih privilegij izvrila v čista razredna zastopstva hišne posesti, ki skušajo skoro brez izjeme preprečiti stanovanjsko reformo in nasprotujejo s tem razširjenju in asanaciji mest. Od deželnih zborov terja zvezni zbor hitro noveliranje zastaralih stavbnih redov, da se olajša zgradba malih stanovanj. Končno poziva resolucija delavstvo, da ustanovi splošnost koristne stanovanjske zadruge le po treznem preudarku in z največjo opreznostjo. Resolucija sklepa z besedami:

»Deseti zvezni zbor poziva zvezno načelstvo, da temeljito preštudira vprašanje o organizaciji proletarskega ščedenja in kredita, o ustanovitvi splošnosti koristnega kreditnega zavoda za delavske zadruge in zlasti o poskusu, ki so ga z ustanovitvijo akcijske družbe »Volksfürsorge« podvzeli na Nemškem za uravnavo ljudskega zavarovanja, in da o uspehih teh svojih študij poroča na prihodnjem zveznem zboru.»

Na koncu petkove seje je bil sodrug državni poslanec dr. Renner znova izvoljen za načelnika zveze.

V soboto dopoldne je poročal sodr. dr. Friderik Frey o »Obrtnem redu in konzumnih družtev«. Poročevalec je v preglednih črtah orisal zgodovinski razvoj zadrugištva v Avstriji in pokazal razmerje judikature in upravnih oblasti do delavskih konzumnih družtev. Dočim so ob postanku zadrugiškega zakona oblasti konzumna društva ne le trpele, temveč jih celo podpirale v spoznanju, da je v interesu svojih članov poslujočemu društvu odkazati v javnem življenju povsem drugo stališče kakor podjetniku, ki dela za svoj žep, se je v tem pogledu izvršil v teku poslednjih desetletij popoln preobrat konzumnih družtev v neprivileg. Zdaj poskušajo upravne oblasti pod vplivom srednjestanskih politikarjev, ki se je pojavil v letih osemdesetih, narasel v devetdesetih letih in dosegl svoj vrhunec sedaj, potisniti in potlačiti konzumna društva na stališče navadnih obrtnikov in kramarjev in s pomočjo najrazličnejših šikan, ki jim jih naš obrtni red nudi le v prebogati izbiri, škodovati konzumnim društvom in izpodkopavati njih eksistenco. Humoriistično je osvetlil govornik celovstvo naših upravnih oblasti in strogo in strastno kritiziral premembo naše zakonodaje. Z ognjevitimi besedami je spodbujal zadrugišnike na boj zoper vse sovražnike zadrugištva.

Po kratki razpravi, ki je spravila na dan naravnost neverjetno šikaniranje delavskega zadrugištva od strani upravnih inštanca na vseh koncih naše preljube Avstrije, je bila sklenjena resolucija, ki obsoja to postopanje, izreka socialno demokratičnim poslancem edinim zaščitnikom konzumnih zabaval za njih odločen boj v poslanski zbornici ter poziva delavstvo, da izdatneje kakor doslej sodeluje v tem boju.

S tem je bil bogati spored letošnjega kongresa konzumnih družtev izčrpan.

Usoda izseljencev.

V Kuritvbi v Braziliji izhajajoči nemški časopis »Beobachter« pripoveduje, kako se godi avstrijskim izseljencem na parnikih. List piše: »28. maja se je izkrcalo v Rio 1600 avstrijskih izseljencev, ki so namenjeni za južne pokrajine, en del od njih pa gre v Parano. Med novimi došleci je bilo 40 otrok bolnih, ki so bili v najbednejšem stanju. Oboleli so največ vsled brezobzirnega ravnanja na ladji in vsled prevelike hrane. Pripeljali so se z onimi zloglasnim parnikom »Zofija Hohenberg« družbe Avstro-Amerikana, čez katerega so se izseljenci že neštokrat pritoževali pri nas. Avstrijska vlada bo izdelala izseljeniški zakon, da bodo izseljenci tudi v inozemstvu dobivali vladno zaščito. To vse je prav lepo. Ali pred vsem bi morala vlada varovati izseljence pred izkoriščanjem in nečloveškim ravnanjem na parnikih in v lukah, tukaj bi morala biti najprej stroga in izdatna kontrola. Vojvodinja Zofija Hohenberg, soproga avstrijskega prestolonaslednika, katere ime nosi izseljeniška ladja, bi morda lahko posredovala, da bi ostalo njeno ime v lepšem spominu. Z ženami in otroci se ravna na tem parniku najsirovejše, trpe vsled skrajno nedostatne prehranitve in zbole, ker na parniku ne poznajo nobenih higijenskih predpisov. List se moti, če misli, da bo pomagal poziv prestolonaslednikov soprogi, naj posreduje. Morda bi bilo trgovinsko ministrstvo tako prijazno in se nekoliko pobrigalo za te razmere, saj dobiva izza Weiskirchnerjevih časov Avstro-Amerikana vsako leto 2 milijona K subvencije. Tako visoka subvencija bi pač dala ministrstvu toliko pravice, da bi zahtevalo od družbe, naj ravna z izseljenci človeško.

Nekaj nemških družin iz Slezvik-Holsteinske je zapustilo na povabilo južnoamerikanske republike Uruguay svojo domovino. Kako se je godilo tem ljudem, o tem poroča »La Plata-Zeitung«: »Vlada v Uruguayu je na zahtevo industrijskega ministra dr. Aceveda angažirala šest kmečkih družin iz Slezvik-Holsteinske. Znano je, da je v Uruguayu poljedelstvo zelo malo razvito, da se tudi izseljenci ogibajo te države, da je nameščenje teh družin na enem izmed vzornih vladnih posestev eden izmed obilnih vladnih načrtov povzdigniti republiko gospodarsko. Družine so dospele v februarju.

Vlada je vedela že pet mesecev prej o njihovem prihodu, a ni poskrbela za družine niti stanovanj, niti dela. Začasno so jih nastanili v silno preprostem »Hotel de Immigrantes«, kjer je bilo vse živo različnih živalic. Se bolj kot nesnaga je pa morila izseljence brezdelnost. Ko so bile družine že nekaj časa v tem hotelu, se je vlada domislila, da jih mora odpustiti na agronomično postajo v Paysandu. Brzjavno so torej sporočili na postajo, naj pripravi stanovanja za družine izseljencev. Pet družin se je res odpravilo na pot, kjer so dobile 1300 hektarjev zemlje in kot stanovanje pa barako iz pločevine, ki je bila s štirimi, tudi pločevinastimi stenami, predeljena v pet prostorov brez oken, brez poda. Ubogi izseljenci so se nastanili v teh prostorih, ker so upali, da jim preskrbi vlada v najkrajšem času bolj človeška stanovanja. Kadar je pripekalo sonce, se je razgrela pločevina tako, da so ubogi ljudje pocpali po tleh, če je pihal pampéro, je vladal v baraki leden mraz, če je deževalo, so bila tla vsa razmočena in v baraki je bila pravcata povodenj. Zbolele niso le žene in otroci, temveč tudi možje. Otroci so podivjali, ker so bili brez pouka in ker niso imeli nobenega pravega domovanja. Družine so res dobile dogovorjeno mezdo, ali vsa živila, vsi predmeti, sploh vse je bilo dvakrat, trikrat dražje kakor v domovini. Da bi sami pridelovali zelenjavo, ali da bi si nabavili živino, je bilo popolnoma izključeno, ker je vladal na tem vladnem »vzornem« posestvu skrajni nered. Odrasla dekleta izseljencev so bila izpostavljeni največjim nevarnostim. Starši so jim morali slednjič poiskati službe pri nemških družinah v Argentini. A vlada se ne game, da bi olajšala tem družinam bedno stanje.

Vsak, ki mu obetajo izseljevalni agenti zlate gradove v Ameriki, naj si dobro premisli, preden gre prostovoljno v take nezasišne razmere.

Odgovorni urédnik Fran Bartl.

Izdaja in zalaga založba »Zarje«.

Tiska »Učiteljska Tiskarna« v Ljubljani.

Poslano.

Delavske zadruge za Trst, Istro in Furlanijo

vpisana zadruga z omejenim poroštvom.

VIII. zadrugo leto.		5479 članov
Mesečni izkaz.		
Blago razdeljeno članom:		
Doba 1910.—1911:		1911—1912:
Julij	kron 83578.77	kron 85989.77
Avgust	78953.25	83176.99
September	80491.27	93174.89
Oktober	93785.93	99190.41
November	935.12	98484.55
December	96725.68	109368.77
Januar	87554.59	110449.27
Februar	83685.07	104572.98
Marc	88966.95	120015.59
April	96225.46	125516.95
Maj	88263.55	111781.95
Junij	84086.74	116641.56
kron 1050829.18		kron 1258363.68

Podpora vdovam in bolnim članom:

V dobi od 1. julija do 30. junija se je razdelilo bolnim članom, vdovam in sirotam 8663.48 kron podpore.

Dividende:

Do 30. junija se je izročilo članom na račun dividend od dobe 1910—11 blaga za vsoto 7647.42 kron, odpotujočim članom v gotovini 130.41 kron, in pridržalo na račun zadrugiškega deleža kron 6795.09, skupaj kron 14572.92

Trst, 30. junija 1912.

prijatelj moj.

Gre na vsako pot z menoj!

Ker se večkrat z njim krepcam,
Zedno zdrav želod. imam

Najboljše krepcilo želodeca!

Sladki in grenki.

bazite na pristnost!

Posebno na kolodvorih!

Postavno varovano

Brez konkurence!
Krasne novosti spomladanskih oblek in površnikov domačega izdelka. Za naročila po meri največja izbira tu- in inozemskega blaga.
Solidna postrežba. **Najnižje cene.**

Zahvala.

Za vse obilne presrečne dokaze sočutja, osebno, brzjavno in pismeno tolažbo povodom bolezni in smrti našega iskreno ljubljenega, nepozabnega, najboljšega so-proga, očeta, brata, svaka, strica, gospoda

Franca Čuden

trgovca, posestnika, delničarja tovarn ur »Union«, predsednika, odbornika raznih društev.

kakor tudi za mnogobrojno spremstvo predragega rajnega do zadnjega počivališča izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem, znancom ter drugim udeležnikom ter darovalcem prekrasnih vencev najiskrenejšo zahvalo.

Osobito in posebej pa se zahvaljujemo prečastitemu g. p. duh. svetniku in župniku Hugolinu Sattnerju za tolažbo in duševno pomoč vsečasno v bolezni, veleblagorodnim gospodom zdravnikom ces. svetniku dr. Slajmerju, primariju dr. Jenkotu in dr. Höglju za človekoljubno in preskrbno pomoč v dolgotrajni bolezni.

Zlasti velja naša zahvala slavnemu gasilnemu društvu v Ljubljani, slav. Slov. Filharmoniji, gasilnemu društvu iz Šmartnega pri Litiji, gasilnemu društvu na Glincah in vsem zastopnikom raznih gasilnih društev, društvu »Ljubljanski Sokol«, pevskima društvoma »Slavec« in »Zvon« za ganljivo petje, društvu »Merkur«, klubu slov. bicklistov, zastopstvu tovarne Puch iz Gradca, zastopstvu tovarne Pachiaffo v Celju, žandarmeriji v St. Vidu, zadrugi urarjev, sploh vsem, ki so rajnkemu izkazali zadnjo čast.

Srečna zahvala vsem!

Žaluojača rodbina Čuden.

V Ljubljani, dne 8. julija 1912.

Prvi slov. pogrebni zavod Jos. Turk.

Tobakarne oziroma prodajalne »Zarje« v Trstu so:

Južni kolodvor.
Ficke, Kasel Silos pred vhodom v prosto luko.
Moze, ulica Miramar 1.
Beden, ulica Madonnina št. 2.
Gostilna Internacional, ulica Giovanni Boe cacio št. 25.
Lavrenčič, trg pred Kasarno (Piazza Caserna).
Pipan, ulica Ponte della Fabra.
Gramaticopulo, Piazza Barriera.
Bruna, ulica del Rivo.
Raitinger, Riva Grumola št. 20.
Hoeltl, trafika na državnem kolodvoru.
Bajc, ulica Geppa.
Kovač Antonija prodajalna v Sv. Križu.
Muraro Matej, Via Sette Fontane 14.
Geržina, Rojan.
Benussi, Gretta.
Skladščice II. kons. zadrug na Belvedere.
Artuš, Belvedere 57.

A. Zupančič

knjigovez

v Ljubljani, Slomškova ul. 31.

Slavnemu občinstvu vljudno priporočam mojo knjigovoznico za prijazna naročila vsakovrstnih v mojo stroko spadajočih del, ter jamčim za solidno in točno postrežbo.

Splošna priljubljenost

preizkušene : Franckovega : kavinega pridatka * pripisati je njegovi nedosežni izdatnosti v jedru, okusu in barvi.

* s kavnim mlinčkom.

Ivan Jax in sin, Ljubljana

Dunajska cesta šte. 17

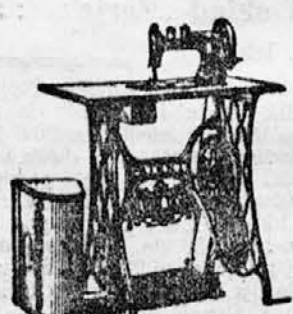
priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev in stroje za pletenje (Strickmaschinen) za rodbino in obrt.

Pisalni stroji Adler. - Vozna kolesa.

Ceniki zastoj in franko.

„Zarja“ se prodaja v Ljubljani po 8 vin.

v naslednjih tobakarnah:

Južni kolodvor, na peronu.
Pirnat, Kolodvorska cesta.
Zupančič, Kolodvorska cesta.
Blaž, Dunajska cesta.
Sterkovič, Dunajska cesta.
Fuchs, Marije Terezije cesta.
Tivolj, na žel. prel. pri Nar. domu.
Šubič, Miklošičeva cesta.
Šenk, Resljeva cesta.
Kanc, Sv. Petra cesta.
Trejo, „
Kušar, „
Podboj, „
Bizjak, Bahoričeva ulica.
Remzar, Zelena jama.
Svetek, Zaloška cesta.
Sešark, Šelenburgova ulica.
Suhadolc Anton, Zelena jama 50.

Dolenec, Prešernova ulica.
Pichler, Kongresni trg.
Ušeničnik, Zidovska ulica.
Kleinstein, Jurčičev trg.
Wisiak, Gospodska ulica.
Stiene, Valvazorjev trg.
Košir, Hilšerjeva ulica.
Sušnik, Rimska cesta.
Klanšek, Tržaška cesta.
Elsner, Kopitarjeva ulica.
Blaznik, Stari trg.
Kustrin, Breg.
Sever, Krakovski nasip.
Državni kolodvor.
Križaj in Kotnik, Šiška.
Likar, Glincoe.
Jezeršek, Zaloška cesta.